

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

Voorstel In te stemmen met het Programma Vitale Groene Leefomgeving als doorontwikkeling van het thema vitaal landelijk gebied, conform de opdracht in het door het Algemeen Bestuur vastgestelde Werkprogramma 2025-2026

Vergadering Algemeen Bestuur
d.d. 22 oktober 2025

AGENDAPUNT 6

Aan het Algemeen Bestuur,

Het Portefeuillehoudersoverleg vitaal landelijk gebied heeft op 25 september 2025 vergaderd over voorliggend voorstel en heeft het Dagelijks Bestuur van 6 oktober jl. unaniem geadviseerd om het Programma Vitale Groene Leefomgeving ter instemming aan uw Algemeen Bestuur voor te leggen.

Toelichting

Meerdere grote ontwikkelingen binnen en buiten de regio hebben het landelijk gebied en daarmee ook de samenwerking in de Metropoolregio Eindhoven op het thema vitaal landelijk gebied in een ander daglicht gezet:

- ➔ De snelle economische groei van de regio met bijbehorende ruimtelijke vraagstukken,
- ➔ de transitie van het landelijk gebied als gevolg van grote veranderingen in de agrarische sector,
- ➔ de knelpunten op het gebied van milieu (bijv. Kaderrichtlijn Water, stikstof en fijnstof), klimaat (bijv. CO₂, watertekorten en overschotten), biodiversiteit (Vogelhabitat Richtlijn) en natuur

brengen uitdagingen met zich mee die niet binnen gemeentegrenzen, alleen binnenstedelijk of juist alleen in het buitengebied kunnen worden opgelost. Het is belangrijk om het landelijk gebied in onze regio dan ook te bezien vanuit de kansen en uitdagingen van het totale daily urban system van de regio.

Het Dagelijks Bestuur heeft daarom in 2024 de het portefeuillehoudersoverleg verzocht om te komen tot een herijking van het thema vitaal landelijk gebied. Dit heeft geresulteerd in een startnotitie die is gebruikt als onderlegger voor de doorontwikkeling van het thema vitaal landelijk gebied tot een resultaatgericht Programma Vitale Groene Leefomgeving.

METROPOL

REGIO

EINDHOVEN

De uitgangspunten uit de startnotitie zijn zowel bestuurlijk als ambtelijk met de 21 gemeenten besproken. Daarnaast zijn er voor raadsleden op verschillende locaties in de regio drie bijeenkomsten georganiseerd. Tijdens deze avonden konden raadsleden in verschillende werksessies hun inbreng leveren op de grote lijnen. Deze input is meegenomen in de verdere uitwerking van het programma. De opzet en uitwerking van het programma is vervolgens besproken in het Dagelijks Bestuur van 19 mei en 6 oktober en Portefeuillehoudersoverleg vitaal landelijk gebied van 22 mei en 25 september 2025.

Het resultaat – gedragen door het Portefeuillehoudersoverleg vitaal landelijk gebied en het Dagelijks Bestuur – ligt nu aan u voor. Zie bijlage. Dit zijn de hoofdlijnen van het Programma Vitale Groene Leefomgeving:

Een nieuw perspectief, drie programmalijnen

Dit is het programmadoel:

We verbeteren de woon- en leefkwaliteit van de regio door het bevorderen van een gezonde, economisch vitale en aantrekkelijke groene leefomgeving. Hiermee dragen we bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat en de fysieke en mentale gezondheid van alle inwoners, vanuit het ruimtelijk perspectief van brede welvaart.

Een hogere kwaliteit van de groene leefomgeving biedt daarnaast in de toekomst volhoudbare ontwikkelruimte voor het energiesysteem en de duurzame ontwikkeling van wonen, werken, voedselproductie, voorzieningen en mobiliteit.

METROPOL **REGIO** **EINDHOVEN**

En staat op drie pijlers:

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

Vertaald naar drie programmalijnen:

Aantrekkelijk woon- en leefklimaat

Bij onze economische topregio hoort een top verblijfsklimaat, zodat mensen hier willen blijven wonen en willen komen werken. De groenblauwe basis van onze regio is hiervoor dé belangrijkste pijler die we opwerken tot een netwerk van toplandschappen.

Gezond voor mens & natuur

Inzet: alle inwoners vanaf de voordeur toegang tot een robuust en gezond groenblauw netwerk buiten de bebouwde omgeving - voor ontspanning, rust, ruimtebeleving en sport. We ondersteunen vanuit het perspectief van de inwoners de ontwikkeling van natuur: bodem, water en lucht gezond.

Duurzaam ondernemend landschap

We stimuleren en ondersteunen duurzame verdienmodellen in het landelijk gebied die door aantrekkelijk, gezond en gevarieerd landgebruik bijdragen aan de groene en blauwe kwaliteiten van de leefomgeving.

Toelichting:

1. Aantrekkelijk woon- en leefklimaat

De inzet van het programma is, om niet zozeer alle huidige activiteiten overboord te gooien en nieuwe activiteiten te gaan ondernemen. Het programma werpt een nieuw perspectief op het landelijk gebied als drager van de kwaliteit van de groene leefomgeving van en voor de gehele regio, voor alle inwoners. De samenwerking van de Metropoolregio Eindhoven heeft een ruimtelijke onderlegger. Met dit programma zetten we in op de ruimtelijke kwaliteit vanuit het perspectief van het landelijk gebied als drager van een vitale groene leefomgeving voor de gehele regio. Dit komt tot uitdrukking in de eerste programmalijn: Aantrekkelijk woon- en leefklimaat. Een belangrijk deelprogramma onder deze lijn die nader uitwerking krijgt in de uitvoeringsagenda is het ontwikkelen van een robuust en aaneengesloten groenblauw netwerk. Het SGE heeft hier al een start mee gemaakt. Samen gaan we deze breder trekken voor de gehele regio.

2. Gezond voor mens en natuur

Een aantrekkelijk woon- en leefklimaat laat zich niet alleen definiëren door de nabijheid, toegankelijkheid, omvang en de beleefkwaliteit van groen en blauw in de directe woon- en leefomgeving. Een aantrekkelijk woon- en leefklimaat is ook gezond voor mens en natuur. Hoewel dit niet als apart onderwerp op de regionale agenda staat, krijgt deze toch een plek in dit programma. Het is een belangrijk onderdeel van een aantrekkelijk woon- en leefklimaat: zonder een gezonde omgeving geen goede kwaliteit van leven. Het raakt daarmee vanuit ruimtelijk perspectief een belangrijk aspect van brede welvaart.

We ondersteunen via ons netwerk de partners die voor gemeenten hier een rol in kunnen pakken en leggen dwarsverbanden om gemeenten te ondersteunen in hun taak om hier invulling in te geven, ook via kennisdeling en inspiratie tussen gemeenten en met andere partners.

3. Duurzaam ondernemend landschap

Met dit programma laten niet het zicht op de grondgebonden agrarische sector los, maar in plaats van de focus op de problemen en beperkingen waar de sector en de landelijke gemeenten voor staan kiezen we met dit programma voor een perspectiefrijke benadering voor deze sector als rentmeesters van het landschap. Ontwikkeling, beheer en onderhoud van het landschap met economisch gezonde en duurzame verdienmodellen zijn hiervoor de sleutel. Met elkaar werken we aan wat wél kan in het buitengebied en zorgen we ervoor dat via bestuurlijke lijnen de belangen van onze gemeenten bij partners goed op tafel komen en leiden tot perspectiefrijk beleid. Met een ambtelijke werkgroep maken we werk van hoe we in de uitvoering meters kunnen maken.

Met stevig draagvlak voor het programma én de opdracht terug aan het portefeuillehoudersoverleg om dit na instemming van uw bestuur zo spoedig mogelijk te vertalen naar een uitvoeringsagenda legt het Dagelijks Bestuur het Programma Vitale Groene Leefomgeving u voor.

NB: De hoofdlijnen van het Programma Vitale Groene Leefomgeving gaat onderdeel uitmaken van de Regionale Agenda 2027-2030 en zal als zodanig ook meegaan in de zienswijzeprocedure die voor de Regionale Agenda wordt uitgezet. Als de zienswijzen resulteren in een koerswijziging voor het nu voorliggende programma, dan worden deze uiteraard doorvertaald in een gewijzigde versie van het Programma Vitale Groene Leefomgeving. Afhankelijk van de inhoud van de zienswijzen zal dit ook een reflectie geven op de inhoud van de uitvoeringsagenda bij dit programma en daarmee het werkprogramma. Dit komt uiteraard in en naar aanleiding van de zienswijzeprocedure terug in uw vergadering.

Omwille van de urgentie en relevantie in het licht van de schaa sprong en alle ontwikkelingen om ons heen stelt het Dagelijks Bestuur echter voor om nu met het voorliggende programma in te stemmen, zodat we als regio hier mee verder kunnen en de uitvoeringsagenda in gereedheid en - na vaststelling in het Dagelijks Bestuur - tot uitvoering kunnen brengen.

Eindhoven, 6 oktober 2025

Het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven,

de secretaris,
G.A.G.H. Wouters.

de voorzitter,
J.R.V.A. Dijsselbloem.

Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven;

gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur d.d. 6 oktober 2025;

gehoord het Portefeuillehoudersoverleg vitaal landelijk gebied d.d. 25 september 2025;

B E S L U I T

Instemmen met het Programma Vitale Groene Leefomgeving als doorontwikkeling van het thema vitaal landelijk gebied, conform de opdracht in het door het Algemeen Bestuur vastgestelde Werkprogramma 2025-2026.

Eindhoven, 22 oktober 2025

het Algemeen Bestuur,

de secretaris,

de voorzitter,